

### סימן א. בדין גאולת הבעלים ביובל שני, כו

א. רבי אליעזר אומר: לא נכנסין ולא נותנין [וכו']. אמר רבה: מ"ט דר"א? אמר קרא: +ויקרא כ"ז+ ואם לא יגאל את השדה לא יגאל עוד, ואם מכר את השדה והיה השדה ביצאתו ביובל.

ב. אמר אב"י: סכינא חריפא מפסקא קרא! אלא אמר אב"י, טעמא דרבי אליעזר כדתניא: לא יגאל – יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה? ת"ל: עוד, לכמות שהיתה אינה נגאלת, אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה; אימת? אלימא ביובל ראשון, אמאי אינה נגאלת? שדה אחוזה נמי הויא! אלא פשיטא ביובל שני, ולמאן? אלימא לרבי יהודה ור"ש, לכהנים נפקא! אלא לאו ר' אליעזר, ושמע מינה טעמא דר' אליעזר מהכא.

ג. ותסברא? רבי יהודה ור"ש האי עוד מאי דרשי ביה? אלא הכא במאי עסקינן – בשדה שייצאה לכהנים והקדישה כהן ואתו בעלים למיפרקה, ס"ד אמינא: לא תיפרוק שתהא לפניו כשדה מקנה, ת"ל: עוד, לכמות שהיתה אינה נגאלת, אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה; ...

ד. מאי הוי עלה? אמר רבא, אמר קרא: והיה השדה ביצאתו ביובל, ביצאתו מיד אחר.

ה. איבעיא להו: בעלים ביובל שני כאחר דמו או לא?

ו. תא שמע: +ויקרא כ"ז+ לא יגאל – יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה? ת"ל: עוד, לכמות שהיתה אינה נגאלת, אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה. אימת? אלימא ביובל ראשון, אמאי אינה נגאלת? אחוזה נמי הויא! אלא פשיטא ביובל שני, ולמאן? אי לרבי יהודה ורבי שמעון, לכהנים נפקא! אלא לאו לרבי אליעזר, ושמע מינה: בעלים ביובל שני כאחר דמו.

ז. ותסברא? רבי יהודה ורבי שמעון האי עוד מאי דרשי ביה? אלא הכא במאי עסקינן – בשדה שייצאה לכהנים והקדישה כהן ואתו בעלים למיפרקה, ...

ח. מאי הוי עלה? ת"ש, ר' אליעזר אומר: גאלה בעלים ביובל שני, ויצאה לכהנים ביובל. ...

הסוגיא מורכבת משני חלקים שבמידה מסוימת הינם סימטריים:

חלק א: שלבים א-ד

חלק ב: סעיפים ה-ח

המכנה המשותף הוא פרשנות הברייתא (שחוזרת בסעיפים ב, ו):

לא יגאל - יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה? ת"ל: עוד, לכמות שהיתה אינה נגאלת, אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה.

לברייתא זו שתי פרשנויות בסוגיא. הפרשנות הראשונה, זו של אב"י, מעמידה את הברייתא במקרה שהשדה לא נגאלה כלל ביובל ראשון, והבעלים פודה אותה ביובל

השני, ומחדשת הברייטא שאינה וזרת להיות שלו כשדה אחוזה אלא כשדה מקנה, ולכן בסוף היובל השני יוצאת לכהנים.

לפי פרשנות זו ניתן להסיק מהברייטא שני דברים:

א. הנחתה של הברייטא שהמילים לא יגאל עוד עוסקות ביובל שני – היא המקור לשיטתו של ר"א, ששדה שלא נגאלה כלל לא יוצאת ביובל לכהנים, דאם היתה יוצאת לכהנים אין היכי תמצי של יובל שני.

ב. עיקר חידוש של הברייטא - לשיטת ר"א, אם הבעלים גואל במהלך היובל השני השדה לא חוזרת להיות שלו כשדה אחוזה אלא רק כשדה מקנה.

אמנם בהמשך הסוגיא, נדחית פרשנות זו, והברייטא מתפרשת במקרה שהשדה יצאה לכהנים בסוף היובל הראשון, הכהן הקדיש במהלך היובל השני, ואז הבעלים גאל את השדה. במקרה זה מחדשת הברייטא שהשדה לא הופכת להיות לו כשדה אחוזה, אלא כשדה מקנה. לפי פירוש זה לא ניתן להסיק מהברייטא אף לא אחד משני הדברים דלעיל.

כעת נבחן את היחס בין שני חלקי הסוגיא:

בחלק הראשון הסוגיא עוסקת בנדון הראשון, דהיינו במקור שיטתו של ר"א. פרשנותו של אב"י בבריתא מובאת בסוגיא (סעיף ב) כהצעה למקור. בסעיף ג נדחית פרשנותו של אב"י, וממילא צריך מקור אחר לשיטת ר"א, ועל כך בסעיף ד.

בחלק השני הסוגיא עוסקת בנדון השני: מה הדין לר"א אם הבעלים עצמו גואל ביובל השני. כעת משתמשת הגמרא (סעיף ו) בפרשנותו של אב"י כדי להוכיח שהדין הוא שהשדה נדונה כשדה מקנה, אך כיוון שפרשנותו של אב"י נדחית (סעיף ז), חוזרת השאלה מה הדין במקרה זה (סעיף ח).

